

»Kampen om arbejderne«

Sådan hedder en spidsartikel i »Dimm.« af den 5. ds.

Man skal lede længe for at finde en sådan kynisme imod arbejderbevægelsen som i denne artikel.

Bladet tillader sig at fremstille det som en samfundsforbrydelse, at arbejdere og fiskere drister sig til at gøre forsøg på selv at etablere praktiske virksomheder til afhjælpning af arbejdsløsheden.

Selvfolgelig skal arbejderne forretningsvirksomhed på Tverå holde for som den store syndebug. Det er ikke grænser for det onde, som denne virksomhed skal have gjort.

Og hvad er så det onde, den har lavet?

Den blev startet i en tid da arbejdsløsheden bredte sig som en forandelse og lagde en død hånd på alt fortrængt liv. Den var intet andet end et fortvivlet forsøg fra arbejderne og fiskernes side på at skabe liv igen, hvor døden rugede, men hvor der for havde hersket livskraftig virksomhed. Arbejderne og fiskerne gjorde dette uden at skade de andre virksomheder på et år. Tværtimod. I den tid, denne virksomhed har bestået, har den betydet henimod 12 millioner i hyre og arbejds løn til den arbejdende befolkning, jvnf. »Føroyatíðindi.«

Hvad skulle arbejderne og fiskerne have gjort uden denne indtægt? Hvordan skulle Frødebø sogns kommune have klaret at komme igennem den dyre krigstid uden denne indtægts-givende virksomhed?

Og så tillader »Dimm.« sig at betegne denne drift som noget smudsigt, som noget skadeligt og samfundsopløsende, der har trængt sig på til ubodelig skade for samfundets hæderlige og gode borgere.

A la 14. September fremstiller »Dimmalætting« arbejderforetagendet A. T. som en samfundspolyp, en kraftskade...

Men, jubler bladet, til held og lykke for de skikkelige, kørte arbejderforetagendet i afgrunden!

Straks ved foretagendets start havde bladet spået og håbet dette, udtaler artiklens forfatter brovntende.

O, hav af visdom og uendelig menneskelig godhed!

Men faren fra arbejderne side er større end nogen sinde, råber dette autoriserede organ for borgerlighedens uforlignelige dyder.

Se, arbejderne og fiskerne vil samles til en organiseret enhed — og de udstrække denne enhed til kammeraterne i den øvrige del af riget.

Forførdeligt! korser bladet sig. Forførdeligt!

Men Gud ske lov, vor frelse ligger hos 1. September, løsrivelsesorganet, lader bladets dydsirede forfatter os fornemme:

14. September har lagt breddesiden til og lader alle sine kanoner affyre imod de skræklige socialister, der har gjort sig til talmænd for en sammenslutning af Føroya arbejds-mannafelag og Samvirkende!

Glemte er al løsrivelse. Bladet er rede til at falde 14. mændene om halsen i uendelig taknemmelighed. Det beder til, at 14. Sept. får medbør, så det forslår inden for arbejderne. Splittelse, splittelse, det er løsene!

Som med »Dagblaðið« og folkeflokken så med 14. September og tjøðveldismændene — tusind gange hellere den argeste løsrivelse til makker og kamp-

Grønlandsku landsráðssamráðingarnar 1951

Framhald

Meddelelsen af 2/9 1951 er sålydende:

I overensstemmelse med foreliggende aftaler har der nu, den 2. september 1951, fundet en forhandling sted mellem den grønlandske administration og repræsentanter for de færøiske fiskeriorganisationer.

I forhandlingerne deltog landshövdingen og landsfoged Simony og fra færøisk side kaptejnerne Debes, Christiansen, m/k »Grund-dicke« og O. H. Olsen, m/sk. »Tinganes«.

Der var mellem parterne enighed om, at den nu etablerede ordning, hvorefter alle danske, herunder færøiske, fiskere med statsministeriets tilladelse har adgang til at drive fiskeri på det grønlandske søterritorium og de grønlandske fjorde, kan give anledning til vanskeligheder og misforståelser mellem på den ene side de grønlandske fiskere, den anden side de danske og færøiske fiskere.

Fra færøisk side er man ganske klar over, at det er af betydelig interesse for grønlandske fiskere, at disse ikke ufrivilligt bliver generet af andre fiskere på grønlandernes sædvanlige fiskepladser i nærheden af bopladserne. Det er derfor i en almindelig vejledning til de færøiske fiskerskipper, udstedt af de færøiske fiskeriorganisationer, blevet tilkendegivet de færøiske skippere, at disse ikke alene i almindelighed skal arbejde for størst mulig forståelse med den grønlandske befolkning, men i særdeleshed skal søge at undgå at fiske på nævnte særlige fiskeområder i strid med grønlandske fiskerinteresser.

Man har overvejet, hvorvidt det var muligt nærmere at afgrænse de områder, der således må antages at være af særlig interesse for de grønlandske fiskere. Man er dog blevet enig om, at en sådan afmærkning nærmest er umulig og også i andre henseender vil virke mindre heldig, idet den vil fremme en adskillelse mellem grønlandske og færøiske fiskerinteresser, der ikke synes helt naturlig, og som i hvert fald vil være egnet til at hindre en fremtidig og ønskeligt samarbejde mellem på den ene side grønlandske, på den anden side danske og færøiske fiskere.

Da spørgsmålet om, hvordan man da kan opnå en nær forståelse mellem parterne og en naturlig sikring af, at de grønlandske fiskerinteresser ikke bliver gået for nær, har man overvejet muligheden af, at de danske og færøiske fiskerskipper sætter sig i forbindelse gennem myndighederne med de grønlandske fiskeriorganisationer, når vedkommende danske og færøiske fiskere påtænker at fiske i det pågældende distrikt. Man finder, at en sådan personlig henvendelse og deraf følgende direkte kontakt mellem de in-

teresserede parter vil muliggøre ikke alene en gensidig personlig forståelse mellem parterne, men en praktisk ordning af fiskerinteresserne. Under sådanne forhandlinger vil man let kunne få indledt et samarbejde med mulighed for gensidig ydelse af råd og råd.

De forskellige grunde har den forhandling, der nu har fundet sted, ikke kunnet etableres for nu, på et tidspunkt, da fiskerisæsonen 1951 er nær sin afslutning. Der er derfor blevet enighed om, at man næppe i år kan opnå større resultater ved at organisere en kontakt som den foran omhandlede, men man har vedtaget at søge etableret en ordning for indledningen af fiskerisæsonen 1952, hvorefter repræsentanter for danske og færøiske fiskerinteresser og repræsentanter for grønlandske fiskerinteresser foretager en rejse langs Grønlands kyst for at optage lokale forholdelser med de grønlandske myndigheder og fiskeriorganisationer. Derudover vil man foreslå, at en ordning som den foran skitserede etableres, hvorefter de enkelte danske og færøiske fiskerskipper søger kontakt med lokale grønlandske fiskeriorganisationer, inden fiskeri påbegyndes i de enkelte distrikter.

De færøiske delegater har under forhandlingen givet udtryk for det dybe ønske, der næres fra færøisk side om et så godt og gnidningsløst samarbejde med grønlandske fiskere som muligt. De færøiske delegater vil allerede i år søge at orientere de færøiske fiskere om foranstående retningslinier, men sikkerhed for, at dette praktisk lader sig gennemføre, foreligger ikke, også under hensyn til, at de færøiske fiskerskibe i løbet af 2-3 uger vil have forladt de grønlandske farvande. Den henstilles derfor til den grønlandske befolkning at vise størst mulig forståelse og sagsmødighed, hvis tilsyneladende tilsidesættelse af grønlandske interesser måtte blive udvist fra danske og færøiske fiskerskibes side. Under alle omstændigheder vil det være naturligt, om de grønlandske fiskere i givet tilfælde tager initiativet til at komme i kontakt med sådanne danske og færøiske fiskerskibe, der antages at fiske i strid med de anførte retningslinier.

Forhåbentlig vil man til næste år på den angivne måde kunne få indført en praktisk fremgangsmaade, der vil være til gavn både for grønlandske, færøiske og danske fiskerinteresser.

Augo Lyngse udtalte: Ifølge loven af 27. maj 1950 om udøvelse af erhverv i Grønland blev der givet ret til at drive erhvervsmæssig jagt, fiskeri og jagt på det grønlandske land- og søterritorium — forbeholdt danske statsborgere med fast bopæl i Grønland samt andre danske statsborgere, der af statsministeren måtte få særlig tilladelse dertil.

I år, i 1951, praktiseredes loven første gang således, at statsministeren har givet tilladelse til, at over 70 færøiske fiskere drev fiskeri i søterritoriet.

De gjorde det på en sådan måde, at en del af dem fiskede ved de grønlandske pladser umiddelbar nærhed, på nogle af de allerbedste fiskepladser indenfor søterritoriet. De kom og fiskede allerede i juni måned, mens ingen i Grønland vidste, at en sådan tilladelse var givet. Ingen meddelelse herom var givet offentligheden i Grønland, og først langt hen på sommeren forlød det rygtes, at meddelelsen herom var givet kommunerådene, som heller ikke alle gjorde noget for at bekendtgøre meddelelsen. Og det forlød, at de færøiske fiskere blev instrueret om at søge kontakt med de stedlige myndigheder i Grønland, forinden de påbegyndte deres fiskeri ved de behøvede steder. Men et sådant skridt blev der ikke gjort fra færøisk side.

Derfor kan det heller ikke forundre, at det uheldige forhold affødte megen utilfredshed hos den grønlandske befolkning. Jeg skal derfor på egne og mine vælgers vegne og efter stærk tilskyndelse fra landsmænd protestere over forholdet.

Man kan sige, at der ved loven blev givet lige adgang til grønlandske, danske og færøinger til at drive erhvervsmæssig jagt og fiskeri over alt i Grønland og i de grønlandske farvande, for loven skal fortolkes på denne måde. Ordene »samt andre danske statsborgere« rummer ingen indskrænkninger, og statsministeren kan — den dag han vil — give hele den danske og færøiske fiskerflåde adgang til hele søterritoriet — med undtagelse af enkelte fjorde — samt jagt i landterritoriet. Den giver hjemmel til at hjemføre enorme værdier fra de allerbedste fiskepladser indenfor søterritoriet, mens landets egne beboere er ude af stand til at udnytte dem på grund af manglende materiale.

Og det er sandelig langt fra meningen fra grønlandske side. Meningen var lige fra begyndelsen af, at enkelte danske og færøiske skibe kan få tilladelse til at fiske på søterritoriet imod at optage grønlandere som ind-

til halvdelen af besætningen, for at oplære dem i mere moderne fiskeri. At hele det grønlandske sø- og landterritorium skal frigives, har ingen grønlander tænkt på.

Framhald

Dagblaðið og AT

Dagblaðið heldur áfram við at triva í A. T. teir hava sett tað í hálsin, ella rættari tað er Dam teir eru úti eftir.

A. T. er farið á heysin, tí skipa-keypini hava ikki verið av teimum bestu, og standestanin av teimum hevur kostað meira enn virkið hevur verið ført fyrri at klára úttan við stórum fiskiskapi, tíverri hevur fiskiskapurin verið heilt miseydnadur tvey tey seinastu árin, so teir hava ikki kunna svara hvørjum søtt.

So kunnu vit fara at lova okkum at spyrja um fella eisini hevur gjørt seg galdandi hjá Spermi, Uvak o. s. fr. Bæði hesi vit hava nevnt hava havt nýggj fó, og hava veitt so nógv, at tað er ringt at koma uppá síðuna á teimum, hvat veiðunegdini viðvíkur.

Roknskapurin hjá A. T. hevur altíð ligið frammi til ásettu tíð á hvørjum ári, og var dagliga grannskoðaður av bankastjóra Baja, so eingin hevur nýst at hugsa um, hvussu hann hevur stítt út. Hvussu hevur handa síðan vist seg at veri hjá teimum íð Dagblaðið roynir at halda í herðatoppin á áðrenn teir sökka, men hin gamli Knút, tú verður at lúgvast, men royn sum longest ella fara teir at halda teg vera ógvuliga ótakksamman fyrri tað hjálpanði hond teir rættu tær tá teir stóðu vel í ti.

Tá A. T. var fyrri stóð trolarastjórin fyrrverandi A. Sørensen og helt roknskapin ikki vera nóg greiðan, tað er nokk ikki á undrast yvir, tí har stóð einki um politiska styðjan av nókrum sum hann kanska hevur sæð onkra aðrastaðni.

Tað er nógv fyrri at siggja hvat Dagblaðið skrivur um eitt tap í A. T. uppá 15.000 kr., onkur er hildin uppat við at rokna í milliónum. Men hvussu siggja tapini út hjá teimum e gnevndi í áðni, onkur vil halda, at tey eru komn in av politiskari stemmufiskan, men tað eina navni merkir jú tosk, og hvør kann rokna við nókrum av fyristöðu hövdi fyrri toskafelagið.

Hetta eru so tey virkir íð komn eru upp vegna privatinitiativ. Gud náði okkum fyrri tilíkt privatinitiativ.

f.

Arbejdsmandafelagið FYLKING

hevur aðalfund leygardagin tann 3 mei 1952 kl. 7 á kvöldi.

Til umrøðu

1. eftirgrein 20 í felagslógini
2. ymist.

TANKLINIK

Dr. Jakobsensgata, 11 Tórshavn.
Viðtalutíð kl. 10—13 og 14—16

Leygardag 10—13

Málráður. 717.

Magnus Jensen, tannlæknir.

SUR REKLAME